

WATERKAMPIOEN

06 / 2011 / 24 mrt / www.anwbwatersport.nl / € 4,95

GRATIS KAART
NOOD-
PROTOCOL

De **5** grootste
probleem-locaties
volgens de KNRM

PRAKTIJKTEST

Man-Overboord Systemen

JEANNEAU 409
Een echte winnaar

Special
Redden
& gered worden

Veilig terug aan boord

7 MAN-OVERBOORD
BERGINGSMIDDELEN

Gevonden! Na een spannend kwartiertje zoeken en manoeuvreren heb je de drenkeling langsij. Maar nu? Kan hij zelf aan boord klauteren of moet je hem aan boord hijsen? We testen zeven hulpmiddelen.

TEKST: JEFF HOLLESTELLE // FOTO'S: BERTEL KOLTHOF

In de meest gunstige man-overboord-situatie ben je binnen enkele minuten weer bij de drenkeling en is deze bij bewustzijn. Je klapt het zwemtrapje uit en hij klimt aan boord. Geschrokken, nat en koud, maar veilig. Maar hoe gaat dat op zee, of op ruim water met wat wind? U bent samen aan boord, lekker aan het zeilen en dan gaat er iemand overboord. Hoeveel tijd denkt u nodig te hebben om de boot af te tuigen en veilig langsij de drenkeling te komen? Zelfs als u de boot volledig in de hand heeft, gaat dat meer tijd kosten dan u denkt. En wat als de drenkeling zich bezeerd heeft en niet meer mobiel is, of zelfs buiten bewustzijn? Of als hij inmiddels onderkoeld is waardoor hij zichzelf niet meer aan boord kan krijgen, wat dan? En vergist u zich niet, onderkoeling kan al binnen een aantal minuten optreden. In deze test bekijken we aan aantal man-overboord bergingssystemen die variëren van een handig hulpmiddel tot complete systemen om een immobiele drenkeling uit het water te krijgen.

We deden deze tweedaagse test in februari op de Grevelingen met een 31-voets zeilboot. De eerste dag hadden we harde wind en gure omstandigheden, de tweede dag leek het ondanks de lage temperatuur wel zomer. Zelfs tijdens deze gecontroleerde test merkten we al het verschil van de weersinvloeden. Op dag één met harde wind voelde het spannender en lastiger dan op dag twee met een mooi zonnetje. Tijdens de test ging collega Bert Bosman te water. Ik was dus alleen aan boord en moest hem aan boord zien te krijgen. Met alle bergingsmiddelen is dat gelukt, alleen met het één een stuk eenvoudiger dan met het andere. Het verschil tussen een drenkeling die nog enigszins mobiel is en een die buiten bewustzijn is, is enorm. In het laatste geval is het een pittig gevecht om hem weer aan boord te krijgen. Het lukte ons, maar we kunnen ons voorstellen dat het met echt slechte omstandigheden en grote golven

niet te doen is. De factor geluk gaat dan hard meespelen. Als je de drenkeling eenmaal in een van de bergingsmiddelen hebt, dan krijg je hem wel aan boord. De drenkeling in het bergingsmiddel krijgen, dat is het lastigst. Hieronder, in alfabetische volgorde, de geteste producten.

1 HYPOHOIST

De HypoHoist is een driehoekig zeiltje grotereels gemaakt van gaas, dat op twee manieren is te gebruiken. Ten eerste als trap. Je hangt het zeil naast de romp en de drenkeling kan zelf aan boord klimmen. Dit werkt enigszins, maar zie dit maar als extraatje. Koop hem er niet voor, koop liever een echte trap. Waar de HypoHoist voor bedoeld is, is om een drenkeling die zelf niet meer aan boord kan klimmen, uit het water te tillen. Je bevestigt de onderkant van het zeil aan de voetrail, en aan het hijs oog klik je een val. Als de drenkeling nog een beetje kan helpen, dan wurmt hij zichzelf in het zeiltje. Als hij buiten bewustzijn is, is het een geklier om hem in het zeil te wurmen. Doordat de boot continue verlijert, drukt deze het zeiltje dicht. Het lukt ons onder goede omstandigheden; anders lijkt het ons bijna onbegonnen werk. Als je de drenkeling tot op dekhoogte hebt weten te hijsen, rolt hij vanzelf aan dek. Houd dus rekening met scepters, reling en verstaging. Bevestig het zo dat de drenkeling tussen twee scepters door kan worden gewurmd.

De constructie van de HypoHoist is keurig en robuust. Het is wel van belang dat u na

aanschaf van de HypoHoist hem eerst aan boord uitprobeert. Met name de bevestiging aan dek of de voetrail moet even worden bekeken en desnoods passend worden gemaakt. Wij hadden dat niet gedaan, waardoor het zeil eigenlijk niet goed werkte.

2 JONBUOY CRADLE

Dit is eigenlijk een soort mini-reddingvlot. En wij zijn van mening dat je hem ook zo moet gebruiken. De JonBuoy Cradle zit verpakt in een compacte kunststof behuizing die je in de hekstoel hangt. In het geval van een man-overboord trek je aan een lipje en valt de JonBuoy overboord, waarna hij zichzelf opblaast. Dit proces duurt ongeveer vijftig seconden. Je moet dus even goed nadenken of je de JonBuoy wel direct wilt activeren. Het kan namelijk zijn dat je dan al te ver bij de drenkeling vandaan bent. Het kan handiger zijn, als je daartoe in staat bent, om snel terug te varen langs de drenkeling en hem dan pas te activeren. Anders kan het zijn dat de drenkeling nooit bij de Jonbuoy in de buurt komt.

Zoals gezegd lijkt de JonBuoy op een éénpersoons mini-reddingvlotje. De drenkeling moet aan boord klimmen, wat best even knokken is, maar ligt dan uit het water, veilig en comfortabel. En hierin zit de kracht. Als de drenkeling eenmaal in de Jonbuoy zit, heb je veel meer tijd om rustig en doordacht een reddingsactie uit te voeren. Je kunt de boot aftuigen, voorzichtig naast de drenkeling manoeuvreren en hem aan boord hijsen. En zelfs als je niet in staat bent

Horizontaal hijsen in plaats van verticaal

De experts zijn het erover eens dat je een drenkeling beter horizontaal uit het water kunt hijsen dan verticaal. Een van de gevolgen van de hydrostatische druk op het lichaam veroorzaakt door het water, is dat de bloeddruk van de drenkeling naar beneden gaat. Het hart hoeft minder moeite te doen om het bloed door het lichaam te pompen als de drenkeling ligt. Dit in combinatie met onderkoeling kan ervoor zorgen dat als je de drenkeling plotseling verticaal uit het water tilt het hart het niet aankan. En dat zou zonde zijn van je mooie reddingsactie!

2 JonBuoy Cradle

PRIJS € 768,11

TEST
WINNAAR

om de drenkeling zelfstandig op te pikken, heb je heel veel tijd gekocht door hem de Jonbuoy te geven. Hij zingt het hierin best een poosje uit. Wat ons betreft is het dus een uiterst zinvol apparaat. Maar is de drenkeling buiten bewustzijn of kan hij niet aan boord van de Jonbuoy klimmen, dan heb je er niets aan. Je krijgt de drenkeling vanaf de boot nooit aan boord van de Jonbuoy getrokken. Desondanks voegt hij zoveel toe, met name tijds winst, dat we hem als testwinnaar willen betitelen.

3 JONBUOY RESCUE SLING

De Rescue Sling is er in verschillende soorten. Ook Jonbuoy heeft er een in het assortiment. Het unieke van deze is dat het een zelfopblazende is. Hierdoor is het een mooi compact ding om in de hekstoel te hebben hangen. Je gooit de Rescue Sling naar de drenkeling en bij contact met het water blaast hij automatisch op. De drenkeling trekt de Rescue Sling over zijn hoofd en plaatst hem onder zijn armen. Dit zorgt voor extra drijfvermogen en je kunt hem op die manier met een val uit het water tillen. Als de drenkeling niet bij de Rescue Sling kan, dan vaar je in een boog om hem heen, waardoor je hem als het ware vangt met de lijn waarmee de Rescue Sling aan de boot is bevestigd. Hij werkt prima, maar de drenkeling moet bij bewustzijn zijn en volledig mee kunnen werken. Het aantrekken van de Rescue Sling in het water gaat lastig. Zeker met een 275N-reddingvest is het een heel gedoe.

4 MOBMAT

De MobMat is een slimme variant op de zeiltjes waarmee je een drenkeling aan boord kunt hijsen. Het innovatieve aan de MobMat is dat de bodem van de mat door zeillatten wordt opgehouden. Dit heeft twee grote voordelen. Ten eerste is het

Met de JonBuoy Cradle koop je kostbare tijd

eenvoudiger om een bewusteloze persoon in het zeil te manoeuvreren. Dit omdat het zeil niet volledig wordt dichtgedrukt zoals bij de andere twee in deze test. Ten tweede is het een stuk comfortabeler voor de drenkeling omdat hij niet als een worst wordt samengeperst in het zeil tijdens het hijsen. Zeker als de drenkeling gewond is, zal dit veel verschil maken. Een bijkomend

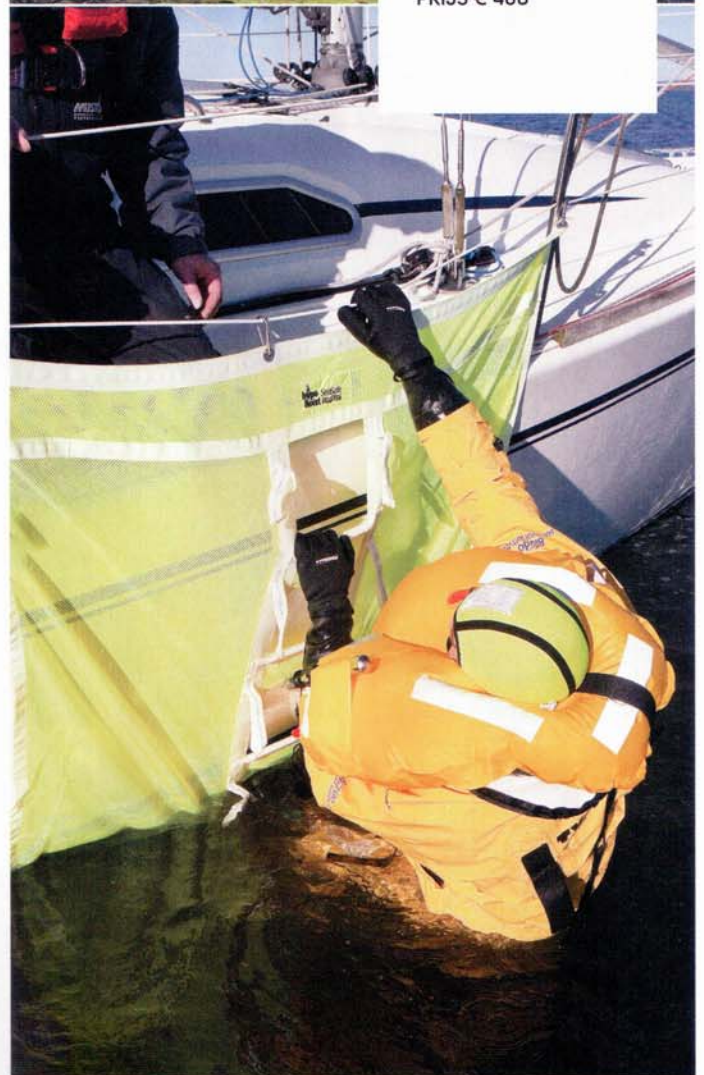
3 JonBuoy Rescue Sling

PRIJS € 141,67

1 HypoHoist

PRIJS € 480

4 MobMat
PRIJS € 339

TEST
WINNAAR

De **constructie**
van de
MobMat wekt
vertrouwen

voordeel van de MobMat is dat hij niet aan de voetrail wordt bevestigd maar volledig aan de val komt te hangen. Hierdoor hijs je de drenkeling eenvoudig over de railing en laat je hem aan dek zakken. Dit werkt beter dan het aan dek rollen onder de reling en tussen de scepters door. De constructie van de MobMat wekt vertrouwen, hij is degelijk gemaakt. Klein nadeel: hij is niet zo compact op te bergen als een gewoon zeiltje. Toch is hij plat genoeg om ergens aan boord een plekje te vinden. Wat ons betreft is het een winnaar.

5 PICK-UP SAIL

Net als de Hypohoist is de Pick-up Sail een driehoekig zeil dat je aan de voetrail en reling moet bevestigen. Zodra de drenkeling in het zeil ligt, hijs je hem met een val tot op dekhoogte. Hierna rol je drenkeling aan dek. Zoals al beschreven is dat niet eenvoudig, maar het kan. Omdat het zeiltje volledig tegen de romp gedrukt wordt door het afrijven van de boot, is het niet eenvoudig om een bewusteloze drenkeling in het zeil te krijgen. Het lukt als de omstandigheden niet te zwaar zijn. Anders wordt het een haast onmogelijke opgave. Als u een Pick-up Sail aanschaft, is het verstandig om er wat mee te experimenteren aan boord. Een goede werking valt of staat namelijk met de manier waarop u het zeil aan boord kunt bevestigen. Bij ons gleed drenkeling Bert bijna weer terug het water in tussen het zeil en de romp door. Op het moment dat

je de drenkeling aan dek wilt rollen, mag er niet te veel ruimte in het zeil zitten. Dit lukt alleen als de bevestiging aan dek goed is. Uitproberen dus!

6 PLASTIMO RESCUE SLING

De Rescue Sling van Plastimo zie je op veel boten in de hekstoel hangen. Het is een drijfband aan een lange lijn die naar een drenkeling kan worden geworpen. Of: door in een cirkel om hem heen te varen, vang je de drenkeling in de lijn en kan hij de Rescue Sling naar zich toe trekken. De drenkeling steekt zijn armen door de band en trekt hem over zijn hoofd. De brede band zit comfortabel en heeft drijfvermogen. Met een val die je aan de band bevestigt, kun je de drenkeling uit het water tillen. Eén maar: als hij buiten bewustzijn is, heb je er niets aan.

7 PLASTIMO SAFETY LADDER

Dit laddertje in een tas kan in de hekstoel worden gehangen. Bij het ontbreken van een vaste zwemtrap, of als het te veel gedoe is om een zwemtrap te monteren, kan het een veilige oplossing zijn. Indien nodig trek je de touwladder met kunststof sporten uit de tas. Het mooiste zou zijn als de tas zo wordt opgehangen dat je er vanuit het water bij kan; je kunt de trap dan zelf pakken. Zoals altijd is het veel lastiger om een touwladder op te klimmen dan een vaste trap. Maar het kan, je moet alleen wel goed mobiel zijn. Er zijn situaties denkbaar waarbij de Plastimo Safety Ladder een goede uitkomst is.

10 Tips bij man overboord

1. Handel rustig en doordacht, probeer niet in paniek te raken.
2. Probeer de plek van de man overboord te markeren. Door het indrukken van een MOB-knop op de plotter, of het overboord gooien van een joon of iets dergelijks.
3. Doe wat binnen je mogelijkheden ligt. Ga niet onder zeil proberen een drenkeling op te pikken als je nauwelijks kunt zeilen.
4. Wacht niet met het alarmeren van de Kustwacht. Hoe eerder zij op de hoogte zijn, hoe effectiever een eventuele reddingsactie zal verlopen.
5. Wees voorbereid. Probeer reddingsmiddelen aan boord eerst eens op een zonnige dag uit.
6. Ga pas bij de drenkeling langs als je alles aan boord op orde hebt. Maak het vervolgens niet ingewikkeld. Als de drenkeling zelf in staat is om de trap op te klimmen, laat hem dan.
7. Kijk uit met het manoeuvreren op de motor. Je wilt de drenkeling en eventuele lijnen niet in de schroef.
8. Probeer zodra je bij de drenkeling bent deze vast te maken aan het schip. Ga daarna pas verder met handelen.
9. Als de drenkeling lange tijd in het water ligt en onderkoeling aannemelijk is, probeer hem dan horizontaal aan boord te hijsen. Zie het eerdere kader over het hoe en waarom.
10. Doe liever vijf minuten langer over de reddingsactie met als resultaat een goede afloop, dan dat het misgaat door overhaast handelen.

6 Plastimo Rescue Sling

PRIJS € 99

CONCLUSIE

Bij dit soort reddingshulpmiddelen is het van belang dat ze je echt helpen. Een systeem dat eigenlijk te lastig is om te gebruiken, doet meer kwaad dan goed. Beide winnaars van deze test winnen, goed beschouwd, hun eigen categorie binnen deze test. Want ondanks dat ze voor hetzelfde bedoeld zijn, helpen ze je op een

Beide testwinnaars helpen je op totaal verschillende wijze

totaal verschillende manier. De JonBuoy Recovery Module is een slim gemaakt en efficiënt werkend hulpmiddel. De reden dat wij zo gecharmeerd zijn van dit product, is dat het 'tijd koopt'. En daarmee bedoelen we dat als een drenkeling éénmaal in de Recovery Module zit, hij het daarin een heel poosje kan uithouden. En dat levert tijd op, tijd om een reddingsactie op touw te zetten door het schip zelf, of eventueel de KNRM.

Je hebt er helaas niets aan als de drenkeling buiten bewust zijn is, dan ben je beter af met de MobMat, onze andere winnaar. Door de slimme toevoeging van een paar zeillatten aan een zeiltje kun je met de MobMat een bewusteloze of immobiele drenkeling zelf oppikken. Doordat het zeil in tegenstelling tot bij de concurrenten open blijft staan, is het eenvoudiger de drenkeling in het zeil te manoeuvreren. ↓

HypoHoist, Hoenderop bv
0180-46 07 60, www.hoenderop.nl,
info@hoenderop.nl,

JonBuoy, Datema Delfzijl
0596-63 52 52, www.datema.nl,
sales@datema.nl

MobMat en Pick-Up Sail, Bomarine
070-304 04 66, www.bomarine.net,
info@bomarine.net,

Plastimo, Navimo Holland BV
0182-32 05 22, www.navimo.nl,
info@navimo.nl

5 Pick-Up Sail

PRIJS € 239

7 Plastimo Safety Ladder

PRIJS € 60

5 Pick-Up Sail

PRIJS € 239

7 Plastimo Safety Ladder

PRIJS € 60

